

Handels- en betalingsovereenkomst, op 6 Mei 1954 te Buenos Aires tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Argentinië gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 7 December 1954.

De wens, dat deze Overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 6 Januari 1955.

's-Gravenhage, 3 December 1954.

Wij hebben de eer U Hoogedelgestrenge mede te delen, dat in het hierbij overgelegde *Trb.* 1954, 175¹⁾, is geplaatst de tekst van de op 6 Mei 1954 te Buenos Aires tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Argentinië gesloten Handels- en betalingsovereenkomst.

Hiernevens gelieve U Hoogedelgestrenge tevens een toelichtende Nota aan te treffen bij genoemde Overeenkomst, welke ingevolge artikel 60, lid 2, der Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft alvorens te kunnen worden bekrachtigd.

Indien wij niet binnen dertig dagen na ontvangst van deze brief uw schriftelijke mededeling hebben ontvangen van de wens, te kennen gegeven door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer, houdende, dat genoemde Overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, dan wel indien wij binnen die termijn uw schriftelijke verklaring hebben ontvangen, dat, voor zover de Tweede Kamer aangaat, geen uitspraak wordt verlangd, wordt de goedkeuring van bovengenoemde Overeenkomst geacht te zijn verleend voor zoveel de Tweede Kamer betreft, tenzij door of namens de Eerste Kamer of door ten minste tien leden der Kamer een uitspraak wordt verlangd.

*De Minister
zonder Portefeuille,*

J. LUNS.

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,*

J. W. BEYEN.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Toelichtende Nota

Op 18 Maart 1948 vond te Buenos Aires de ondertekening plaats van een handels- en betalingsaccorder (overgelegd aan de Staten-Generaal ter vertrouwelijke kennisneming bij brief van 11 September 1948: *Bijl. Hand.* II 1948 — 767, No. 3).

Dit accorder expireerde 31 December 1952 en werd sindsdien enige malen bij notawisseling verlengd.

Aangezien het gewenst leek een geheel nieuw accorder af te sluiten, werden medio October 1953 onderhandelingen te Buenos Aires geopend en ultimo Maart 1954 beëindigd. Resultaat van deze langdurige onderhandelingen is geweest, dat overeenstemming werd bereikt over een nieuw handels- en betalingsaccorder, dat 6 Mei jl. te Buenos Aires werd ondertekend.

Onderstaand volgt artikelsgewijze een toelichting op dit nieuwe accorder.

De artikelen 1, 2 en 3 wijken principieel niet af van hetgeen in het oude accorder onder het hoofdstuk „Algemene Bepalingen” werd geregeld.

Artikel 1 geeft aan het beginsel van reciprociteit ten aanzien van alle commerciële en financiële transacties tussen overeenkomstsluitende partijen, dat in verschillende artikelen van het accorder nader wordt uitgewerkt.

*Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

Artikel 2 geeft weliswaar niet met zoveel woorden het meestbegunstigingsbeginsel aan, doch in de praktijk is gebleken — en zulks is bij briefwisseling tussen de Argentijnse autoriteiten en Hr. Ms. Gezantschap te Buenos Aires vastgelegd —, dat Argentinië Nederland op het stuk van invoerrechten en bijkomende rechten als meestbegunstigde natie zal behandelen.

Artikel 3 bevat een regeling van de benamingen van oorsprong en kwaliteit, welke voor zich zelf spreekt.

Hoofdstuk II „Commerciële Bepalingen” wijkt op tal van principiële punten af van hetzelfde hoofdstuk in het oude handels- en betalingsaccord. De belangrijkste verschillen zijn de navolgende:

1°. In het nieuwe accord komt in tegenstelling tot het oude geen aankoop-, resp. verkoopverplichting meer voor en vanzelfsprekend dus geen verplichting tot aankoop door de Nederlandse Regering.

2°. In het oude accord verplichtte alleen Nederland zich bij verkoop naar Argentinië geen hogere prijzen te berekenen dan bij verkoop naar andere landen, terwijl thans een symmetrische bepaling voorkomt. Het is van groot belang, dat thans ook Argentinië zich verplicht geen hogere prijzen te berekenen bij export naar Nederland dan naar andere landen, omdat gedurende de afgelopen jaren door Argentinië door middel van een systeem van valutadiscriminatie op prijzengebied gediscrimineerd is.

3°. Het oude accord verbood met zoveel woorden doorverkoop van Argentijnse producten door Nederland (derhalve een asymmetrische regeling); in het nieuwe accord is een regeling opgenomen voor de transitie, welke overeenstemt met de op dit gebied bestaande traditionele Nederlandse praktijk. In de vertrouwelijke Nota zal op deze kwestie nader worden ingegaan.

4°. In de vertrouwelijke Nota zal nader worden uiteengezet, welke garanties het nieuwe accord biedt voor de Nederlandse export naar Argentinië. Hieruit zal blijken, dat een belangrijke verbetering is bereikt in vergelijking tot die onder het oude accord.

Na deze opsomming van principiële verschillen tussen het oude en nieuwe accord met betrekking tot hoofdstuk II „Commerciële Bepalingen” volgt onderstaand een artikelsgewijze behandeling.

Artikel 4 regelt de Nederlandse import van Argentijnse producten. Zoals reeds gezegd, neemt de Nederlandse Regering geen afnameverplichtingen op zich, zodat de aan het nieuwe accord toegevoegde lijst A slechts indicatieve waarde heeft.

Artikel 5 regelt de Nederlandse export naar Argentinië. Hoewel lijst B evenals lijst A indicatief kan worden genoemd, is er tussen partijen een nadere regeling getroffen, welke, zoals in de vertrouwelijke Nota nader uiteen zal worden gezet, garanties biedt ten aanzien van de Nederlandse export naar Argentinië.

Artikel 6 geeft aan, dat de lijsten A en B slechts voor één jaar gelden; jaarlijks zullen deze lijsten opnieuw worden opgesteld aan de hand van de gedurende het afgelopen jaar opgedane ervaringen. In het bijzonder ten aanzien van lijst B, de lijst van Nederlandse exportproducten, worden hierdoor aanvullende garanties geboden voor een zekere continuïteit en zo nodig verruiming van de omvang van de Nederlandse export naar Argentinië.

De artikelen 7 en 8 geven aan, dat overeenkomstsluitende partijen, onverminderd haar verplichtingen, zoals vastgelegd in de artikelen 4 t/m 6, het recht hebben regelingen te treffen met betrekking tot de im- en export. Gedacht wordt hier b.v. aan het uitvaardigen van sanitaire maatregelen en dergelijke.

Artikel 9 bevat de symmetrische prijzenclausule, waaromtrent hierboven reeds een uiteenzetting is gegeven. Niet ontkend kan worden, dat deze prijzenclausule nogal ruim is geredigeerd, ten einde beide partijen in de gelegenheid te stellen die afwijkende bepalingen te treffen, welke redelijkerwijze getroffen kunnen worden zonder inbreuk te maken op het beginsel van non-discriminatie op prijzengebied.

Artikel 10 zal in de vertrouwelijke Nota nader worden uitgewerkt.

Artikel 11. De verplichting, welke de Nederlandse Regering in dit artikel op zich neemt met betrekking tot de aankoop van vers en gedroogd fruit in Argentinië, moet worden gezien als een vriendelijk gebaar van Nederlandse zijde, dat ook reeds in het oude accord voorkwam.

Met betrekking tot *Hoofdstuk III „Financiële Bepalingen en Betalingsregime”* kan in het algemeen worden opgemerkt, dat een belangrijke vereenvoudiging en bovendien verbetering is verkregen in vergelijking tot de regeling onder het oude accord.

De belangrijkste verschillen tussen de oude en de nieuwe regeling zijn de navolgende:

1°. Onder het oude accord werd een monetaire rekening gehouden in guldens, terwijl het nieuwe accord een rekening in accoorddollars kent.

2°. Het nieuwe accord opent evenals het oude de mogelijkheid, dat wederzijds betalingen kunnen worden verricht door tussenkomst van deviezenbanken, met dit verschil echter, dat onder het nieuwe accord de rekeningen van de deviezenbanken niet worden beschouwd als subrekeningen van de hoofdrekening, zoals wel het geval was onder het oude accord, hetgeen onder meer van belang is voor de bepaling van de rekeningstand.

3°. Volgens het nieuwe accord zal De Nederlandsche Bank N.V. wekelijks telegrafisch aan de Banco Central het saldo mededelen van de monetaire rekening, terwijl volgens het oude accord de Banco Central dagelijks De Nederlandsche Bank telegrafisch in kennis stelde van de contante guldenpositie van de Argentijnse banken, d.w.z. Centrale Bank en deviezenbanken. Aangezien in het verleden gebleken is, dat er belangrijke verschillen bestonden tussen de Argentijnse opgave en de Nederlandse gegevens, is hier zeker van een verbetering sprake, omdat immers thans, in tegenstelling tot de regeling onder het oude accord, de gegevens van De Nederlandsche Bank doorslaggevend zijn.

4°. Een uitvloeisel van punt 2 is, dat ter bepaling van de rekeningstand uitsluitend de stand van de hoofdrekening van belang is; onder het oude accord werden ook de bijrekeningen van de deviezenbanken medegeteld.

5°. De interest van 2,75 % wordt onder het nieuwe accord uitsluitend berekend over de hoofdrekening(en), terwijl onder het oude accord deze rente ook werd berekend over de bijrekeningen.

6°. Het nieuwe accord kent geen goudgarantie, zulks in tegenstelling tot het oude accord, waarin de accoordgulden was gekoppeld aan de dollar en het goud.

7°. Onder het oude accord werd de transfer afhankelijk gesteld van de in beide landen geldende deviezenvoorschriften. In de praktijk betekende dit, dat in vele gevallen geen transfer plaats vond, omdat de Argentijnse deviezenvoorschriften zulks niet toelieten. In het nieuwe accord is de transfer voor een bepaalde reeks met name genoemde gevallen dwingend voorgeschreven; de overige betalingen geschieden evenals voorheen slechts voor zoverre de geldende deviezenbepalingen in het betrokken land zulks toelaten.

8°. Belangrijk duidelijker dan in het oude accord wordt in het nieuwe accord geregeld welke bepalingen van het monetaire accord van kracht blijven na expiratie van het handels- en betalingsaccord.

Na deze stellig niet uitputtende opsomming van de belangrijkste verschillen tussen het oude en nieuwe accord met betrekking tot hoofdstuk III „Financiële bepalingen en betalingsregime” volgt onderstaand een artikelsgewijze behandeling.

Artikel 12. Uit dit artikel blijkt, dat de rekening in het nieuwe accord zal luiden in U.S. dollars/Nederlands-Argentijnse Overeenkomst, kortweg genaamd conventio-dollars.

Lid 2 van artikel 12 bepaalt, dat wederzijdse betalingen kunnen geschieden rechtstreeks tussen de centrale banken, doch ook door tussenkomst van de deviezenbanken. Ter bepaling

echter van de stand van de rekening en ook in verschillende andere gevallen wordt het eventuele saldo van de deviezenbanken niet meegerekend.

Artikel 13 spreekt voor zich zelf.

Artikel 14 geeft, zoals hierboven reeds is aangegeven, duidelijk aan, dat bepaalde betalingen, nl. die, genoemd onder punten a t/m f, in ieder geval zullen plaats vinden; de onder g t/m j genoemde betalingen worden afhankelijk gesteld van de deviezenbepalingen in het betrokken land.

Artikel 15 spreekt voor zich zelf.

Artikel 16 bepaalt, dat de swing \$ 22 miljoen bedraagt, derhalve een gelijke swing is onder het oude accord (f 83,6 miljoen); indien het saldo van de rekening genoemd bedrag overschrijdt, dient het debiteurland voor afdekking in vrije dollars zorg te dragen.

Artikel 17 spreekt voor zich zelf.

Artikel 18 geeft, zoals hierboven reeds uiteengezet, aan, dat onder het nieuwe accord de gegevens van de Nederlandsche Bank doorslaggevend zullen zijn en niet die van de Banco Central zoals onder het oude accord.

Artikel 19. Dit artikel spreekt voor zich zelf; met betrekking tot het verschil tussen deze regeling en die onder het oude accord zij verwezen naar bovenstaande toelichting.

Artikel 20 regelt de bevoegdheid van beide centrale banken tot het treffen van maatregelen op technisch gebied, welke hoofdstuk III mocht vereisen.

Hoewel niet kan worden ontkend, dat er een zeker verband bestaat tussen de materie, welke wordt geregeld in *artikel 21*, en de transitie in het algemeen, welke in het accord in *artikel 10* wordt geregeld, bestond van Nederlandse zijde tegen de tekst van *artikel 21* geen overwegend bezwaar, omdat hierin wordt vastgelegd, dat, indien beide centrale banken hierin toestemmen, betalingen over de rekening kunnen geschieden van goederen van oorsprong uit derde landen, welke worden uitgewisseld tussen verdragspartners. Dit artikel is nodig om de verrekening van die driehoekszaken, waarover tussen Nederland en Argentinië overeenstemming bestaat, mogelijk te maken.

Artikel 22 legt in beginsel vast, dat de schommelingen, welke de koers van de convenio-dollar kan vertonen, binnen bepaalde grenzen blijft. In de vertrouwelijke Nota wordt deze materie nader toegelicht.

Artikel 23 regelt, dat bij expiratie van het monetaire accord de monetaire rekening nog openblijft ten behoeve van de z.g. pipeline. Het saldo van de monetaire rekening, dat na afloop van deze 6 maanden nog op de rekening aanwezig is, zal worden overgeboekt op een z.g. liquidatie-rekening; dit saldo zal door het debiteurland in drie jaren in drie gelijke tranches worden overgeboekt op een z.g. liquidatierekening; dit saldo het debiteurland in gebreke zijn jaarlijks de 1/3 aflossing in goederen te voldoen, dan zal het verplicht zijn op verzoek van het crediteurland het tekort in vrije dollars aan te zuiveren.

In dit verband zij opgemerkt, dat voor de betalingen, welke na expiratie van het accord nog verschuldigd zijn op z.g. longterm-projecten, een afzonderlijke regeling is getroffen, waarop hieronder zal worden teruggekomen.

Artikel 24 spreekt voor zich zelf.

Artikel 25, lid 1, bepaalt, dat gedurende de overlooptijd van 6 maanden na expiratie van het accord alle bepalingen van het monetaire gedeelte van het handels- en betalingsaccord van kracht blijven. Lid 2 van *artikel 25* bepaalt, dat enkele artikelen van het handels- en betalingsaccord, zoals b.v. de prijzenclausule, van kracht blijven gedurende de periode van 3 jaren na expiratie van het accord, waarin het saldo moet worden geliquideerd.

Artikel 26 spreekt voor zich zelf.

Hoofdstuk IV „Bepalingen met betrekking tot kapitaalgoederen” is een hoofdstuk, dat in het oude accord niet voorkwam. De wens een dergelijk hoofdstuk in het nieuwe accord op te nemen is uitgegaan van Argentinië; van Nederlandse zijde is hiertegen geen bezwaar gemaakt; alhoewel het niet gebruikelijk is in een handels- en betalingsaccord melding te maken, zoals b.v. is geschied in *artikel 27*, van „de ontwikkeling van de productieve activiteiten, voorzien in het tweede vijfjarenplan van de Regering van de Argentijnse Republiek”, meende de Nederlandse delegatie hiertegen geen bezwaren te moeten maken, omdat Argentinië het opnemen van een dergelijke clausule uit optische overwegingen zeer belangrijk achtte; bovendien valt niet te ontkennen, dat Argentinië een belangrijk afzetgebied is voor Nederlandse kapitaalgoederen.

Juist in verband met het grote belang, dat onder meer uit een oogpunt van werkgelegenheid gehecht moet worden aan het scheppen van een zo gunstig mogelijke basis in onze handelsbetrekkingen met Argentinië, is er door de Nederlandse delegatie naar gestreefd een regeling te treffen voor de toekomstige export van Nederlandse kapitaalgoederen. Naar de mening van de Nederlandse delegatie biedt de in verhouding belangrijke manipulatie-marge van \$ 22 miljoen voldoende ruimte voor de financiële afwikkeling van grote projecten, terwijl bovendien overeengekomen is, dat ten behoeve van de betalingen op grote projecten na de eventuele expiratie van het accord de swing van \$ 22 miljoen nog 4 jaren door Argentinië zal kunnen worden benut.

Zoals uit de hieronder volgende artikelsgewijze toelichting zal blijken, wordt in hoofdstuk IV uitgegaan van het beginsel, dat het verlenen van kredietfaciliteiten voor de uitvoering van grote projecten een particuliere aangelegenheid is.

Artikel 27. Uit dit artikel blijkt implicite, dat het verlenen van kredietfaciliteiten een particuliere aangelegenheid is; de Nederlandse Regering verklaart zich bereid een welwillende houding in te nemen ten opzichte van aanvragen van Nederlandse exporteurs voor het leveren van kapitaalgoederen op krediet aan Argentijnse afnemers.

Artikel 28 geeft implicite aan beide partijen de bevoegdheid geen toestemming te verlenen tot leveringen van kapitaalgoederen, indien zulks onder bepaalde omstandigheden uit monetaire overwegingen of anderszins ongewenst lijkt.

Artikel 29 herhaalt met zoveel woorden het in *artikel 28* implicite neergelegde beginsel.

Artikelen 30, 31, 32 en 33 regelen, dat bij expiratie van het accord, derhalve per 21 Mei 1957, De Nederlandsche Bank N.V. een speciale rekening zal openen, genaamd „kapitaalgoederenrekening”, luidende in convenio-dollars ten name van de Argentijnse Centrale Bank, waarop zullen worden geboekt de betalingen, welke Argentinië heeft te verrichten voor Nederlandse leveranties van kapitaalgoederen, vervallende na de expiratedatum. De saldi van de z.g. liquidatierekening en deze kapitaalgoederenrekening mogen geen hoger debetsaldo aanwijzen dan \$ 22 miljoen (hierboven vindt afdekking in dollars plaats). Nederland zal een eventueel saldo op de kapitaalgoederenrekening kunnen benutten voor het verrichten van betalingen naar Argentinië, benevens voor het aflossen van een eventuele schuld op de z.g. liquidatierekening. De kapitaalgoederenrekening wordt opgeheven per 21 Mei 1961; een eventueel saldo, dat op die datum nog op de rekening aanwezig zal zijn, zal door de Argentijnse Centrale Bank binnen 30 dagen nadien moeten worden voldaan in US-dollars.

Hoofdstuk V „Scheepvaartbetrekkingen”. In het oude accord kwam een regeling voor ten aanzien van de scheep- en luchtvaartbetrekkingen; aangezien inmiddels de luchtvaartbetrekkingen bij overeenkomst (*Stb. K 511*) zijn geregeld, kon een regeling van de luchtvaartbetrekkingen in het nieuwe accord komen te vervallen.

Een essentieel verschil tussen het oude en nieuwe accord op het punt der scheepvaartbetrekkingen is, dat de vroegere regeling, welke discriminatoir was, is komen te vervallen. Onder het oude accord behield nl. de Argentijnse Regering zich het recht voor om 50 % van de goederen, welke tussen Argentinië en Nederland werden uitgewisseld, te doen vervoeren op Argentijnse schepen.

Het nieuwe hoofdstuk V bevat thans alleen nog maar een artikel 34, dat een regeling behelst van meestbegunstiging met betrekking tot het regime van de havens en de handelingen, welke hierin plaats vinden.

Hoofdstuk VI „Verzekeringen” wijkt, behoudens in enkele details, niet af van hetgeen daaromtrent in het oude accord werd bepaald.

Hoofdstuk VII „Emigratie en technische bijstand” wijkt vrijwel niet af van de regeling in het oude accord. Een kleine wijziging is aangebracht in verband met het inmiddels tot stand gekomen Migratie-protocol van 21 Juli 1949.

Hoofdstuk VIII „Slotbepalingen”

1°. Er is thans in vergelijking met het oude accord een meer gedetailleerde regeling opgenomen over de permanente gemengde commissie, welke belast is met het toezicht op de toepassing van de bepalingen van de Handels- en Financiële Overeenkomst; bovendien is geregeld, dat bijeenkomsten van deze commissie ook in 's-Gravenhage kunnen plaats vinden.

2°. Voorts is in het nieuwe accord een regeling opgenomen over de gevolgen van het voeren van een gemeenschappelijke handelspolitiek van de Regeringen van België, Luxemburg en Nederland op het in deze overeenkomst bepaalde.

3°. In het nieuwe accord is op duidelijker wijze dan in het oude accord geregeld, welke artikelen van kracht blijven na afloop van de geldigheidsduur van de overeenkomst op 21 Mei 1957.

4°. Bij de redactie van artikel 41 van de Overeenkomst is van Nederlandse zijde betoogd, dat een overeenkomst krachtens artikel 60 van de Grondwet niet eerder in werking kan treden dan nadat zij door de Staten-Generaal is goedgekeurd en dat voordien slechts sprake kan zijn van een voorlopige toepassing.

Getracht is de Argentijnse Regering duidelijk te maken, dat mitsdien de redactie van artikel 41 enigszins behoorde te worden gewijzigd.

De Argentijnse Regering wenste echter een wijziging van de uitdrukking „zij zal in werking treden vijftien dagen na ondertekening” niet te aanvaarden. Van Nederlandse zijde is nog overwogen de tekst van artikel 41 te wijzigen conform de regeling, als bedoeld in artikel 62, eerste lid, sub *d*, en tweede lid, van de Grondwet, doch het bleek, dat de Argentijnse Regering ook deze redactiewijziging niet zou accepteren.

Gezien het feit, dat in verband met de Nederlandse exportbelangen, welke reeds geruime tijd ernstig werden geschaad, spoedige toepassing van de Overeenkomst vereist was, en mede gezien de Argentijnse voorwaarde, dat de mogelijkheid tot

herstel van de Nederlandse belangen slechts kon worden geboden bij het aangaan van een nieuwe verdragsconstructie, terwijl het bovendien noodzakelijk was, dat de financiële afwikkeling van de gedurende de vorige verdragsperiode tussen Nederland en Argentinië afgesloten longterm-projecten ongehinderd voortgang zou kunnen vinden, bleef de Nederlandse Regering geen andere keuze over dan de door Argentinië voorgestelde tekst van artikel 41 noodgedwongen te aanvaarden. Daarbij gaf mede de doorslag, dat de zinsnede „...”, onverminderd haar bekrachtiging volgens de daarvoor in beide landen geldende grondwettelijke normen” voldoende garantie biedt, dat in geval van onthouding van de goedkeuring van de Staten-Generaal de onderhavige Overeenkomst kan worden beëindigd.

Toepasselijkheid van de Overeenkomst op Suriname, de Nederlandse Antillen en Nieuw-Guinea

De Landsregeringen van Suriname en de Nederlandse Antillen hebben inmiddels verklaard geen bezwaar te hebben tegen deelneming aan de onderhavige Overeenkomst. Bovendien kan de Overeenkomst op Nieuw-Guinea van toepassing worden verklaard.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

De Minister van Financiën a.i.,

W. DREES.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

J. ALGERA.

De Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening,

MANSHOLT.

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

J. G. SUURHOFF.

De Minister voor Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.